

DOI: 10.33663/0869-2491-2025-36-548-556

УДК 355.40

В. М. ТРЕПАК,
доктор юридичних наук*
ORCID: 0000-0002-8679-124X

СИСТЕМА І ПОВНОВАЖЕННЯ РОЗВІДУВАЛЬНИХ ОРГАНІВ ІСЛАМСЬКОЇ РЕСПУБЛІКИ ІРАН

У статті висвітлюються питання системи і повноважень розвідувальних органів Ірану, які становлять доволі розгалужену мережу, що координується двома основними органами з розвідувальними та контррозвідувальними повноваженнями, а саме Міністерством інформації та Вищою радою національної безпеки Ірану. Основним розпорядником розвідувальної та контррозвідувальної інформації є Верховний лідер країни, який фактично зосереджує в руках повноваження щодо управління всіма розвідувальними органами країни через Вищу раду національної безпеки Ірану, Міністерство інформації Ірану та Корпус вартів Ісламської Республіки. Міністерство інформації як основний координуючий розвідувальний орган Ірану забезпечує внутрішню та зовнішню безпеку держави. Інші розвідувальні органи Ірану виконують розвідувальну функцію, визначену законодавством цієї країни, з урахуванням загальної спрямованості діяльності того органу, у структурі якого утворено відповідний розвідувальний орган.

Ключові слова: розвідувальний орган, розвідувальна діяльність, контррозвідувальна діяльність, національна безпека, Іран, Міністерство інформації Ірану, Корпус вартів Ісламської Республіки, Сили спеціального призначення «Qods», Вища рада національної безпеки Ірану, Верховний лідер Ірану.

Trepak Viktor. System and Powers of the Intelligence Agencies of the Islamic Republic of Iran

The article highlights the system and powers of Iran's intelligence agencies, which constitute a fairly extensive network coordinated by two main bodies with intelligence and counterintelligence powers, namely the Ministry of Information and the Supreme National Security Council of Iran. The main administrator of intelligence and counterintelligence information is the Supreme Leader of the country, who actually concentrates the authority to manage all the country's intelligence agencies through the Supreme National Security Council of Iran, the Ministry of Information of Iran and the Islamic Republic of Iranian Guard Corps. The Ministry of Information, as the main coordinating intelligence agency of Iran, ensures the internal and external security of the state. Other intelligence agencies of Iran perform the intelligence function defined by the legislation of this country, taking into account the general orientation of the activities of the body within which the relevant intelligence agency is established.

* **Trepak Viktor**, Doctor of Juridical Sciences

Key words: *intelligence agency, intelligence activity, counterintelligence activity, national security, Iran, Ministry of Information of Iran, Islamic Republic of Iranian Guard Corps, Qods Special Forces, Supreme National Security Council of Iran, Supreme Leader of Iran.*

Вступ. В умовах міжнародного збройного конфлікту на території суверенної України важливого значення набуває дослідження діяльності розвідувальних органів тих держав, які є союзниками російської федерації (далі – рф) і до яких належить Ісламська Республіка Іран (далі – Іран). Як відомо, Іран постачає рф свої найсучасніші військові безпілотики, які окупанти активно застосовують для ураження української енергетики, військової та цивільної інфраструктури. Завод з виробництва таких безпілотики відкрито й на території рф¹. За повідомленнями британського агентства новин Reuters, імовірно, у грудні 2023 р. рф та Іран підписали контракт про постачання рф іранських балістичних ракет малої дальності². Постачання Іраном рф безпілотики і балістичних ракет негативно відбилося на економіці Ірану та поглибило ескалацію напруженості між цією країною та міжнародним співтовариством. Зарубіжні аналітики вважають, що ірано-російські відносини після повномасштабного вторгнення рф на територію України стикаються з багатьма викликами та перебувають під впливом зовнішніх факторів³. Співпраця рф з Іраном сформувалася ще задовго до війни в Україні на тлі протистояння США та їх союзникам. У Аналітичній записці Національного інституту стратегічних досліджень йдеться про те, що Іран і рф «є наразі партнерами, союз яких визначається насамперед антизахідним спрямуванням. Досвід Ірану у протистоянні США та «вживання» під дією західних санкцій є корисним для рф на сучасному етапі, тоді як для Ірану, завдяки подальшій ізоляції росії, відкрилися нові можливості у розвитку торгівлі, фінансової співпраці, розбудові транспортних коридорів та спроби отримати відносно сучасні військові технології. «Ідейною основою» зближення є антиамериканська риторика та бажання позбутися «диктату Заходу», зберегти традиційні культурні цінності та створити «більш справедливий світовий порядок»⁴.

Огляд літератури. В Україні на сьогодні немає наукових досліджень особливостей функціонування розвідувальних органів Ірану. Не міститься й характеристики їх діяльності в сучасних підручниках для студентів безпечових спеціальностей цивільних закладів вищої освіти України⁵. Вивченням проблематики відносин Ірану на міжнародній арені з іншими країнами займалися такі українські дослідники, як В. Д. Бондаренко⁶, Р. А. Дудка⁷, К. З. Путкардзе⁸ та ін. Окремі аспекти дослідження спеціальних служб Ірану містяться у наукових працях таких іноземних дослідників, як S. Golkar⁹, R. Mariano¹⁰, Dr. Nouradin Jafari Hezarany¹¹ та ін. Тобто аналіз наукової літератури дає підстави дійти висновку, що проблема дослідження особливостей спеціальних служб Ірану не набула висвітлення у вітчизняних дослідженнях,

що потребує заповнення відповідної прогалини в аспекті безпекових заходів протидії зовнішній загрозі для України з боку розвідувальних органів Ірану як партнера рф.

Постановка проблеми дослідження. Співпраця спеціальних служб Ірану та рф може сприяти поглибленню російсько-української війни з усіма негативними наслідками для нашої держави. Водночас слід пам'ятати, що, попри визнані факти зближення Ірану та рф, іранські розвідувальні органи продовжують ведення діяльності виключно в національних інтересах – збереження Ірану у форматі Ісламської Республіки. Враховуючи викладене, вважаємо, що дослідження особливостей функціонування розвідувальних органів Ірану є важливим напрямом на шляху до розбудови ефективної системи протидії на рівні діяльності розвідувальних та контррозвідувальних органів України загрозам посягань на національну безпеку України.

Мета і завдання дослідження полягають у тому, щоб висвітлити особливості діяльності розвідувальних органів Ірану, їх повноваження у сфері безпеки та оборони країни на сучасному етапі.

Виклад основного матеріалу. Як зазначає Dr. Nouradin Jafari Hezarany, розвідувальна діяльність Ірану відігравала та відіграє важливу роль у становленні та розвитку зовнішньополітичних відносин цієї країни. Такі заходи, які відбуваються за лаштунками офіційної дипломатії, можуть бути як інструментом зміцнення зовнішніх відносин з іншими державами, так і фактором створення відповідних напружених стосунків на міжнародній арені¹². Як зазначає цей дослідник, «слабкими місцями» іранських розвідувальних органів є: 1) відсутність ефективної координації та взаємодії між різними розвідувальними органами. Зокрема, складність обміну оперативною інформацією між різними розвідувальними органами Ірану призвела до того, що контррозвідувальні операції та оперативні заходи безпеки здійснювалися неефективно, у зв'язку з чим іноземним агентам вдалося таємно проникнути в середину Ірану; 2) корупція всередині розвідувальних органів Ірану. Її поширення зумовило можливість іноземним спеціальним службам отримувати доступ до державної таємниці, здійснюючи підкуп службових осіб розвідувальних органів Ірану, які відповідають за збереження цієї таємниці. Поширеність корупції всередині розвідувальних органів Ірану негативно впливає на їх імідж серед населення, знижує довіру громадян Ірану до розвідувальних органів самих по собі та до правоохоронної системи цієї країни загалом; 3) недостатність сучасного обладнання зумовлює неефективність протидії загрозам національній безпеці Ірану. Зокрема, відсутність на озброєнні розвідувальних органів цієї держави передового електронного обладнання для прослуховування, а також недостатній рівень підрозділів захисту інформації призвели до того, що розвідувальні органи Ірану не можуть ефективно запобігати розвідувальним діям противника та перешкоджати кібератакам з їх боку; 4) недоліки в підготовці кадрів для розвідувальних органів Ірану. У цій країні відсутні спеціалізовані програми підготовки

фахівців безпекового рівня, які могли б ефективно здійснювати діяльність у розвідувальних органах Ірану; 5) відсутність можливості отримати нові технології, зокрема, у сфері прослуховування технічних пристроїв, протидії кіберзагрозам; 6) відсутність прозорості та підзвітності в діяльності розвідувальних органів. Ці обставини, а також використання розвідувальних органів як складової репресивного апарату іранської влади впливають на низький рівень довіри населення цієї країни. У зв'язку з цим іранці відмовляються ініціативно співпрацювати з розвідувальними органами своєї країни, що також негативно впливає на своєчасне та ефективне запобігання внутрішнім і зовнішнім загрозам національній безпеці; 7) наявність внутрішніх і зовнішніх загроз, які зумовлюють виникнення небезпеки як усередині країни, так і за її межами¹³.

Сучасну систему розвідувальних органів Ірану утворюють: Міністерство інформації Ірану, Корпус вартових Ісламської Республіки (далі – KBIP), служба контррозвідки KBIP, сили спеціального призначення «Кодс», Головне управління розвідки Об'єднаного штабу Армії Збройних сил Ірану, Головне розвідувальне управління Головного штабу Сил охорони правопорядку. Основними з них є Міністерство інформації та KBIP, які конкурують між собою за певними напрямками.

Формальну координацію розвідувальними органами Ірану здійснює Вища рада національної безпеки Ірану (Supreme National Security Council of Iran). Згідно зі ст. 176 Конституції Ірану повноваження цієї ради фактично зводяться до таких основних напрямів: 1) визначення політики оборони та національної безпеки в рамках національної політики Ірану; 2) координація політичної діяльності розвідки та контррозвідки, соціальної, культурної та економічної сфер, які стосуються загальної політики оборони та національної безпеки Ірану; 3) використання матеріальних та інтелектуальних ресурсів країни для протидії внутрішнім та зовнішнім загрозам¹⁴. Очолює Вищу раду національної безпеки Ірану Президент цієї країни, а до її складу входять релігійні та військові лідери, як-от, міністр закордонних справ, міністр розвідки (міністр інформації), міністр внутрішніх справ, спікер парламенту, верховний суддя, начальник штабу Збройних сил Ірану, головнокомандувач Армії Ірану, головнокомандувач KBIP, два представники Верховного лідера Ірану, один із яких зазвичай виконує функції секретаря цієї ради, якого також призначає Президент Ірану¹⁵. Діяльність Вищої ради національної безпеки Ірану здійснюється за двома основними напрямками: 1) розробка превентивних заходів щодо підтримання високої бойової готовності збройних сил та органів державної безпеки на основі загального аналізу політичної ситуації у країні та світі, доведення до відома виконавців прийнятих документів; 2) аналіз оперативної розвідувальної та контррозвідувальної інформації, отриманої від інших розвідувальних органів Ірану, та вироблення на її основі оптимального рішення щодо кожного конкретного випадку та ситуації.

Безпосереднім виконавцем рішень Вищої ради національної безпеки Ірану є головний розвідувальний і контррозвідувальний орган Ірану – Міністерство інформації, яке було створено у 1983 р. як Міністерство розвідки і безпеки (MOIS), яке в окремих джерелах та в офіційному листуванні самим Міністерством називається Міністерством інформації. Основним документом, який регламентує діяльність цього міністерства, є «Закон про міністерство інформації Ісламської Республіки Іран» від 18.08.1983¹⁶. Як убачається з цього Закону, Міністерство інформації Ірану підпорядковується Президентові країни. Міністерство очолює міністр інформації, який призначається на посаду Меджлісом за поданням Президента країни. Міністр інформації має широкі повноваження у сфері розвідувальної діяльності. Міністр є членом Вищої ради національної безпеки Ірану та водночас є священнослужителем. З аналізу Закону можна зробити висновок, що Верховний лідер Ірану має значний вплив при призначенні міністра інформації та визначає генеральну політичну лінію у сфері розвідки. На сьогодні загальна чисельність співробітників Міністерства інформації становить понад 35 тисяч осіб. Співробітниками цього міністерства можуть бути виключно шиїти, які перед призначенням на посади проходять спеціальне навчання, під час якого перевіряють факти їх минулого життя. Особовий склад спецслужби складають, як правило, цивільні особи. Згідно з Законом про Міністерство інформації Ірану на нього покладено здійснення розвідувальних, контррозвідувальних, контртерористичних, інформаційно-аналітичних завдань, координація діяльності інших спецслужб Ірану¹⁷.

Корпус вартових Ісламської Республіки (KBIP) – другий центральний розвідувальний орган Ірану, який у квітні 2019 р. віднесений Державним департаментом США до терористичних організацій¹⁸. KBIP безпосередньо підпорядковується Верховному лідеру Ірану, який призначає головнокомандувача KBIP, а також представників духовництва в кожен підрозділ цієї організації. KBIP складається з регулярних збройних підрозділів, добровольчих загонів народного ополчення *Basij* (Басідж) та Сили спеціального призначення *Qods* (Коде) (далі – ССП «Qods»).

Basij виконує функції внутрішньої безпеки та посилення заходів протидії зовнішній агресії шляхом створення народного ополчення. Насамперед *Basij* забезпечує найм і вербування на державну службу. Після вербування члени *Basij* проходять ідеологічну підготовку. Усередині країни *Basij* проводить кампанію активної протидії впливам опозиції. *Basij* також діє як допоміжний правоохоронний підрозділ. Зокрема, разом з Поліцією моралі Ірану *Basij* переслідує чоловіків і жінок за порушення законів ісламу, вводить заборони на окремі музичні твори, фільми¹⁹.

Основу розвідувальної служби KBIP становлять ССП «Qods», керівник якого безпосередньо підпорядковується керівнику KBIP, а з деяких питань – безпосередньо Верховному лідеру країни. ССП «Qods» складається з регіональних управлінь, яким підпорядковуються закордонні розвідувальні рези-

дентури, переважно нелегальні, а також резидентури під прикриттям офіційних установ. Резидентура ССП «Qods» особливо представлені в іноземних посольствах, оскільки їх співробітники та керівництво, як правило, ідеологічно віддані та добре підготовлені²⁰.

Основним призначенням ССП «Qods» є виконання розвідувальних і спеціальних завдань командування КВІР. Співробітники ССП «Qods» працюють у найбільш важливих для Ірану регіонах світу. Основною метою діяльності ССП «Qods» є створення розгалуженої та надійної агентурної мережі зі складу мусульман і представників іранської діаспори в державах Європи, Північної та Південної Америки, Азії та Африки. Основними завданнями ССП «Qods» є такі: 1) організація спеціальних операцій в інтересах захисту ісламської революції в Ірані та поширення шіїтської ідеології в інших країнах; 2) підтримка, зокрема, фінансування, проіранських і шіїтських рухів та організацій за кордоном; 3) постачання зброї та іншої військової продукції у райони конфліктів (Афганістан, Ліван, Ірак, Сирія, Ємен); 4) боротьба з опозицією; 5) вербування та підготовка найманців для захисту ісламських ідей в інших країнах; контррозвідка і зовнішня розвідка в інтересах виконання особливо важливих спеціальних завдань²¹. Організаційно-штатна структура сил спеціально призначення ССП «Qods» включає головний штаб на чолі з командувачем та дві основні структури: Штаб з питань організації діяльності ССП «Qods» за межами держави та Штаб з організації підготовки особового складу та рекрутів на території Ірану.

До складу КВІР входить також Служба контррозвідки. Ця служба, зокрема, виконує завдання, пов'язані з виявленням, попередженням, контролем і ліквідацією негативних фактів, які впливають на політичну та релігійну (духовну) діяльність у країні. Структурні підрозділи Служби контррозвідки КВІР здійснюють, зокрема, збір та аналіз інформації стосовно роботи усіх міністерств і окремих членів уряду, збір та аналіз інформації, оприлюдненої іранськими медіа, відстежування діяльності парламенту²².

Окрім охарактеризованих вище основних розвідувальних органів Ірану, відповідну розвідувальну / контррозвідувальну діяльність у цій країні здійснюють також Центр розслідування організованої кіберзлочинності, який відстежує критику Уряду Ірану та здійснює цензуру в Інтернеті; контррозвідувальне агентство Oghab 2 (або Eagle 2), яке здійснює захист ядерних об'єктів Ірану від загроз, включаючи диверсії та кібератаки; Управління розвідки Іранської армії (Артеш (Artesh)) J2, яке здійснює операції оперативно-тактичної розвідки; Організація контррозвідки Артеш (Artesh), яка відповідає за захист країни від загроз і проникнення в Іран ворогів держави; Командування правоохоронними органами Ірану (Law Enforcement Command (LEC)), яке є національною поліцією країни та включає розвідувальну організацію LEC (отримує та аналізує інформацію про злочини, включаючи крадіжки, корупцію та контрабанду, стежить за організованою злочинністю через мережу інформаторів по всій країні), кіберполіцію (FATA) (розслідує кіберзлочини,

стежити за онлайн-активістами, інтернет-провайдерами, інтернет-кафе та компаніями інформаційного сектору), організацію контррозвідки LEC; Центр судової контррозвідки, Міністерство матеріально-технічного забезпечення оборони та збройних сил (MODAFL)²³.

Висновки і перспективи подальших досліджень. Отже, дослідження проблеми діяльності розвідувальних органів Ірану дає змогу зробити такі основні висновки:

1) розвідувальні органи Ірану становлять доволі розгалужену мережу, яка координується двома основними органами з розвідувальними та контррозвідувальними повноваженнями, а саме Міністерством інформації Ірану та Вищою радою національної безпеки Ірану;

2) основним розпорядником розвідувальної та контррозвідувальної інформації є Верховний лідер країни, який фактично зосереджує в руках повноваження щодо управління всіма розвідувальними органами країни через Вищу раду національної безпеки Ірану, Міністерство інформації Ірану та Корпус вартівих Ісламської Республіки. Міністерство інформації як основний координуючий розвідувальний орган Ірану забезпечує внутрішню та зовнішню безпеку держави;

3) інші розвідувальні органи Ірану виконують розвідувальну функцію, визначену законодавством цієї країни, з урахуванням загальної спрямованості діяльності того органу, у структурі якого утворено відповідний розвідувальний орган;

4) попри міжнародно визнані факти зближення Ірану та РФ, іранські розвідувальні органи продовжують ведення діяльності виключно в інтересах збереження Ірану у форматі Ісламської Республіки. Історично сформовані розбіжності між Іраном і РФ доцільно враховувати під час організації заходів міжнародної політики України в цілому та під час діяльності розвідувальних і контррозвідувальних органів нашої держави в регіоні Близького та Середнього Сходу зокрема.

1. Не тільки шахеди. Секретний завод у Росії нарощує виробництво безпілотників для війни проти України – CNN. URL: <http://surl.li/wzjxuo> (дата звернення: 20.01.2025). 2. Deutsch A., Balmforth T., Landay J. Exclusive: Iran to deliver hundreds of ballistic missiles to Russia soon, intel sources say. Reuters. August 10, 2024. URL: <http://surl.li/tepbpm> (дата звернення: 20.01.2025). 3. Russian offensive campaign assessment, September 6, 2024. ISW. URL: <http://surl.li/zxgyvj> (дата звернення: 20.01.2025). 4. Борділовська О. Стратегічне партнерство Ірану та Росії на сучасному етапі: аналітична записка. Національний інститут стратегічних досліджень. Центр зовнішньополітичних досліджень. 19.09.2022. URL: <http://surl.li/byizbw> (дата звернення: 20.01.2025). 5. Романов М. С., Гвоздь В. І. Основи діяльності спецслужб. Дніпро: Видавець Лізунов Є. В., 2024. 468 с. 6. Бондаренко В. Д. Сучасний огляд на геополітичний трикутник Китай – Іран – Росія у контексті контрбалансу сили США у регіоні Близького Сходу. *Політикус*. 2023. № 4. С. 113–120. 7. Дудка Р. А. Ісламська Республіка Іран в сучасній системі міжнародних відносин. *Література та культура*

Полісся. 2020. Вип. 99. № 131. С. 144–152. **8.** Путкарадзе К. З. Концептуально-доктринальні підходи Російської Федерації та Ісламської Республіки Іран щодо реалізації стратегічного партнерства в сучасних двосторонніх відносинах. *Регіональні студії*. 2020. № 23. С. 113–119. **9.** Golkar Saeid. Iran's Intelligence Organizations and Transnational Suppression The Washington Institute. URL: <http://surl.li/yvqyce> (дата звернення: 20.01.2025). **10.** Mariano Riccardo. The Iranian Intelligence Services Through the Lenses of the Institutional and Bureaucratic models. URL: <http://surl.li/fxqwte> (дата звернення: 20.01.2025). **11.** Nouradin Jafari Hezarany. Iran's security and intelligence challenges in dealing with the influence of Mossad and other Israeli intelligence agencies. URL: <http://surl.li/gigehy> (дата звернення: 20.01.2025). **12.** Nouradin Jafari Hezarany. Там само. **13.** Nouradin Jafari Hezarany. Там само. **14.** Iran (Islamic Republic of)'s Constitution of 1979 with Amendments through 1989. URL: <http://surl.li/yssihb> (дата звернення: 20.01.2025). **15.** Supreme National Security Council (SNSC). Organizational Chart of the Islamic Republic of Iran. URL: <http://surl.li/szywkwf> (дата звернення: 20.01.2025). **16.** ناری ایملسا یرومج تاعالط ترازو نوناق (Закон про міністерство інформації Ісламської Республіки Іран від 18.08.1983). URL: <http://surl.li/vradtl> (дата звернення: 20.01.2025). **17.** Там само. **18.** Designation of the Islamic Revolutionary Guard Corps. An official website of the United States government. URL: <http://surl.li/raczzly> (дата звернення: 20.01.2025). **19.** IRGC (Islamic Revolutionary Guard Corps) / United Against Nuclear Iran. URL: <http://surl.li/vfyxtb> (дата звернення: 20.01.2025). **20.** Hamza Demirel. Assessing the Role of the Islamic Revolutionary Guards Corps' Extraterritorial Activities in Attaining Iran's Foreign Policy Goals (PhD diss., International Studies, Old Dominion University, 2016). <https://doi.org/10.25777/mfab-pf41> **21.** IRGC (Islamic Revolutionary Guard Corps). Там само. **22.** IRGC (Islamic Revolutionary Guard Corps). Там само. **23.** Connor Bradbury. Profiles: Iran's Intelligence Agencies. April 5, 2023. URL: <http://surl.li/ddqkny> (дата звернення: 20.01.2025).

References

1. Ne tilky shakhedy. Sekretnyi zavod u Rosii naroshchuie vyrobnytsvo bezpilotnykiv dlia viiny proty Ukrainy – CNN. URL: <http://surl.li/wzjxuo> (дата звернення: 20.01.2025). (ukr) **2.** Deutsch A., Balmforth T., Landay J. Exclusive: Iran to deliver hundreds of ballistic missiles to Russia soon, intel sources say. Reuters. August 10, 2024. URL: <http://surl.li/tepbpm> (дата звернення: 20.01.2025). **3.** Russian offensive campaign assessment, September 6, 2024. ISW. URL: <http://surl.li/zxgyvj> (дата звернення: 20.01.2025). **4.** Bordilovska O. Stratehichne partnerstvo Iranu ta Rosii na suchasnomu etapi: analitychna zapyska. Natsionalnyi instytut stratehichnykh doslidzhen. Tsentr zovnishnopolitychnykh doslidzhen. 19.09.2022. URL: <http://surl.li/byizbw> (дата звернення: 12.01.2025). (ukr) **5.** Romanov M. S., Hvoz V. I. Osnovy diialnosti spetssluzhb. Dnipro: Vydavets Lizunov Ye. V., 2024. 468 s. (ukr) **6.** Bondarenko V. D. Suchasnyi ohliad na heopolitychnyi trykutnyk Kytai–Iran–Rosii a konteksti kontrbalansu syly SShA u rehionii Blyzkoho Skhodu. *Politykus*. 2023. № 4. S. 113–120. (ukr) **7.** Dudka R. A. Islamska respublika Iran v suchasnyy systemi mizhnarodnykh vidnosyn. *Literatura ta kultura Polissia*. 2020. Vyp. 99. № 131. S. 144–152. (ukr) **8.** Putkaradze K. Z. Kontseptualno-doktrynalni pidkhody Rosiiskoi Federatsii ta Islamskoi Respubliki Iran shchodo realizatsii stratehichnoho partnerstva v suchasnykh dvostoronnykh vidnosynakh. *Rehionalni studii*. 2020. № 23. S. 113–119. (ukr) **9.** Golkar Saeid. Iran's Intelligence Organizations and Transnational Suppression The Washington Institute. URL: <http://surl.li/yvqyce> (дата звернення: 20.01.2025). **10.** Mariano Riccardo. The Iranian Intelligence Services Through the Lenses of the Institutional and Bureaucratic models. URL: <http://surl.li/fxqwte> (дата звернення: 20.01.2025).

20.01.2025). **11.** Nouradin Jafari Hezarany. Iran's security and intelligence challenges in dealing with the influence of Mossad and other Israeli intelligence agencies. URL: <http://surl.li/gigehy> (дата звернення: 12.01.2025). Intelligence and Security Activities in Other Countries. URL: <http://surl.li/hepcsd> (data zvernennia: 20.01.2025). (pers) **12.** Nouradin Jafari Hezarany. Tam samo. (pers) **13.** Nouradin Jafari Hezarany. Tam samo. (pers) **14.** Iran (Islamic Republic of)'s Constitution of 1979 with Amendments through 1989. URL: <http://surl.li/yssihb> (data zvernennia: 20.01.2025). (eng) **15.** Supreme National Security Council (SNSC). Organizational Chart of the Islamic Republic of Iran. URL: <http://surl.li/szywkwf> (data zvernennia: 20.01.2025). (eng) **16.** ناری یمالسا یرومج ناعالط ترازو نوناق (Закон про міністерство інформації Ісламської Республіки Іран від 18.08.1983). URL: <http://surl.li/vradtl> (data zvernennia: 20.01.2025). (pers) **17.** Tam samo. (pers) **18.** Designation of the Islamic Revolutionary Guard Corps. An official website of the United States government. URL: <http://surl.li/racly> (data zvernennia data zvernennia: 20.01.2025). **19.** IRGC (Islamic Revolutionary Guard Corps) / United Against Nuclear Iran. URL: <http://surl.li/vfyxtb> (data zvernennia: 20.01.2025). **20.** Hamza Demirel. Assessing the Role of the Islamic Revolutionary Guards Corps' Extraterritorial Activities in Attaining Iran's Foreign Policy Goals (PhD diss., International Studies, Old Dominion University, 2016). <https://doi.org/10.25777/mfab-pf41> **21.** IRGC (Islamic Revolutionary Guard Corps). Tam samo. **22.** IRGC (Islamic Revolutionary Guard Corps). Tam samo. **23.** Connor Bradbury. Profiles: Iran's Intelligence Agencies. April 5, 2023. URL: <http://surl.li/ddqkny> (дата звернення: 20.01.2025).

Trepak Viktor. System and Powers of the Intelligence Agencies of the Islamic Republic of Iran

The article highlights the system and powers of Iran's intelligence agencies, which constitute a fairly extensive network coordinated by two main bodies with intelligence and counterintelligence powers, namely the Ministry of Information and the Supreme National Security Council of Iran. The main administrator of intelligence and counterintelligence information is the Supreme Leader of the country, who actually concentrates the authority to manage all the country's intelligence agencies through the Supreme National Security Council of Iran, the Ministry of Information of Iran and the Islamic Republic of Iranian Guard Corps. The Ministry of Information, as the main coordinating intelligence agency of Iran, ensures the internal and external security of the state. Other intelligence agencies of Iran perform the intelligence function defined by the legislation of this country, taking into account the general orientation of the activities of the body within which the relevant intelligence agency is established. Intelligence activities in Iran are carried out, in particular, by the Center for Investigation of Organized Cybercrime, the Oghab 2 counterintelligence agency, and the Center for Judicial Counterintelligence. Despite the internationally recognized facts of rapprochement between Iran and the Russian Federation, Iranian intelligence agencies continue to operate exclusively in the interests of preserving Iran in the format of the Islamic Republic. If necessary, Iran, with the mediation of the intelligence agencies, will be ready to bring up the issue of mutual development of cooperation for informal discussion in negotiations with Western countries, which is dictated by the temporary situational rapprochement between the Russian Federation and Iran, as well as by the preservation of different strategic goals in common areas of interest (regions) in general.

Key words: intelligence agency, intelligence activity, counterintelligence activity, national security, Iran, Ministry of Information of Iran, Islamic Republic of Iranian Guard Corps, Qods Special Forces, Supreme National Security Council of Iran, Supreme Leader of Iran.